

da so nas povsod zaničevali, kot neumneže in siroveže psovali, nikjer nismo našli veljave ne spoznave. Odkar pa se poganjamo za slovenščino, smo silno dalje prišli. Poznani smo po celem cesarstvu našem in tudi zvonaj njega. Drugi narodi nas že spoštujejo, od nas pohvalno govoré, našega zjedinenja se bojijo in se z nami pogajajo. Občudujejo nas, ker smo v pisemstvu v kratkih letih se tako povzdignoli, da imamo 14 časnikov in dvoje tako izvrstnih društev za izdavanje knjig, „Slovensko matico“ in družbo sv. Mohorja. Ali nam je le trohico, kaj takega prej Nemščina prinesla? Naš narod je toraj v omiki in veljavi s slovenščino doma in indi zlo dalje prišel, kar sicer vam brezvestnim nemškutarjem ni po volji, ker želite, da bi ljudstvo nevedno in neomikano ostalo, da bi se vi med njimi kakor zvezde svetili, si mastne službe med seboj delili in bi pred vami vse klobuke pod pazduho nosilo. Čast in denar vam diši, zato vam slovenščina smrdi, vi nespokorni grešniki.

Drugi vaš nauk je, da ne bomo mogli mi Slovenci svojega vina prodati, če se ne bomo nemščine držali. Znano je, da na zgornjem Štajarskem vino ne raste, in da tedaj tisti prebivalci tje grejo po njega, kjer raste. Ko pridejo, ne postavajo možganov kletnega gospodarja, ali bi imel nemške ali slovenske, temoč vino, in če je pošteno in dobro, ga tudi Slovencu radi drago plačajo. Kako pa je to, da ogrsko vino tako dalje križem sveta pride, morda se tam delavci že pri prvi kopi francoski in angleški učé? kako pa si zgornje štajarsko železo tako daljno pot po svetu najde, menda si tam pri vsakem vdarcu na železo tudi eno ptujo besedo v glavo zabijajo, na Laškem pa se menda vse laške učilnice zapro, ko začno fige cvesti, in vsako drevo in vsak otrok se nemški učí, da poznej fige tudi na Nemško prodati zamorejo.

Vi razsvetljeni in zabiti nemškutari! sanjate, da, ko bo de na Slovenskem vsak vinjak in kol nemški znal, bo štrtinjak vina za 200 gold. prodan. Bog ne daj, da bi obrekoval, vendar je resnično, da nek kričéči nemškutar svoje vino prej zabaranta, ko še na trti prav razeveti, in ko mu v jesen barantar 40 gold. za štertinjak daja, med tem, ko ga pošténí slovenski sosed za 60 gold. lahko proda, nemškutar nemščina takrat nič ne pomaga. Učimo se najpred vino dobro pridelati in braniti, dobra roba se potem sama dobro proda. Vi stari grešniki nemškutari! vam slovensko vino kaj rado diši, samo slovenščina vam smrdi, ker je vaše srce polno napuha in sebičnosti.

Slovenci! ne bodimo dalje svoji lastni sovražniki in zaničevalci, dokler bomo slovenščino in svoj lastni matni jezik zametavali, ostanemo kruljavi narod, prave pokveke in po pravici nas smejo po takem drugi narodi zaničevati, le kadeer se bomo močno potegovali za svoje narodne pravice in sami sebe cenili, nas bodo drugi obrajali.

**Boršt, 27. junija.** Znano je, da že 17 let na bregu jadranskega morja, izvzemši zadnjih dveh, vinska trta ni rodila, in sicer zaradi bolezni, ktera je veliko trt zelo uničila, zadnje dve leti vendar, ker so ljudje marljivo žvepljali, se je ta nadloga začela zmanjševati in že lani smo pridelali obilo dobrega vina. Letos pa, akoravno je bila dolga in prav huda zima, se je vendar pokazalo že v spomladi, kakor da bi mislila biti najboljša letina. Vse to veliko upanje pa je le kratko časa trpelo, preteklo soboto pod noč nam je toča en del upanja na dobro letino vzela. Nije sicer vse pobila, ali vendar dobro tretjino. Smo pa še srečni, če le ostane to, kar je takrat zdravo ostalo, ker kakor se je vidilo, so bile trte prenapolnjene in ne bi mogle grozdja ohraniti, ali dobro sezoriti. Večo škodo pa, kakor pri nas, je naredila toča rayno tisti dan okol Kopra, čuje se, da je v Pasji vasi in v Škofiji pobila vse. To je sicer pri nas redka prikazen, ali vendar je bila zadnjo saboto tako huda ura, da še take ne pomnim, če ravno sem imel priliko to nesrečo viditi že devetkrat, in sicer v Slov. goricah, kjer je pred letmi prav rada toča pobijala. Toča sicer tukaj ni tako debela ko tam, in Bog vari, da bi bila, ker je vihar mnogo močnejši.

## Zdravilske stvari.

### Neke grde bolezni in navade.

(Dalje.)

2. Proti smrdečemu potu na nogah in pod pazduho se pred vsem drugim mora priporočati či-

stota, zato se morajo taki deli prav marljivo prati, obleka večkrat menjavati in tudi ne sme biti preveč tesna, da se telo lože izblapuje in smrad lože odleti. Dalje pomaga proti smrdečemu potu na nogah, če se v nogovico natrosi nekoliko vinske kislobe, ali pa če se nogavice ali cunje za noge namočijo v vinski kislobi (vzamejo se 4 loti kislobe na 5—6 pintov vode) in potem spet posušijo. Tudi močno trenje posebno prstov na nogah s črstim lojem pomaga; ali če se nogavičini podplati namažejo z razdeljeno ilovico. Proti preobilnemu potu na nogah pa se priporoča maža napravljena iz enakih delkov lanenega olja in diabolonovega obliza (Diacholopflaster). Pri smrdečem potu od pod pazduh, se priporoča nošenje lanenih cunj pod pazduh, ki so se poprej namočile v vinski kislobi in potem spet posušile. Zlo koristno je tudi, če se pod pazduhe perejo večkrat s črsto vodo.

3. Smrad iz nosa — smrdeči nos. — Če komu zlo iz nosa smrdi, mora zdravnik najprej nos na tanko preiskati, da se prepriča, ali ni morebiti kaka posebna huda bolezen v nosu, in če se nič zvuunrednega ne najde, tedaj se smrdeči nos najlože zdravi s tim, da se večkrat na dan v njega potegne mlačne vode, ali pa, če sama voda nebi pomagala, da se v nos potegne ali šprica voda, v kateri se je raztajalo nekoliko klornega apna (1 del klornega apna na šest delov vode), ali voda s klorno-kiselim kalijem (chlorsaueres kali) in sicer se razdeli 1 del klorno-kiselega kalija v 30 delih vode. Dalje se še tudi priporoča proti smrdečemu nosu, če se v nosnice vtlačí ali šprica voda, v kateri se je kuhala hrastova ali brestova skorja.

4. Smrad iz uha, smrdeče uho. V ubu postane smrad, če v njem gnijejo kake tvarine, ktere so po naključju v uho prišle; taki smrad se tedaj celo lahko odpravi, če se uho dobro z mlačno vodo izmije.

II. Naš sluh tudi mora večkrat strašno mnogo prenašati, in nahajajo se ljudje, ki ga večkrat tako mučijo, da bi človek lahko poleg njih obnorel ali celo božjast dobil. — Nahajajo se namreč ljudje, ki v društvu nepotrebno zlo kričijo, psovajo, druge obrekujejo, celo kregajo, se grdo iz vsega grla smejaajo, družino za vsako malenkost strašno grdo psuvajo, kar ves nas sluh strašno hudo žali. Zvun tega še imajo mnoge druge napake, kakor n. pr.

1. Trebenje zobov pri jelu. Sicer je bilo rečeno, da se zobi morajo marljivo iztrebovati, da ostanki jedini med njimi ne gnijejo in smrad ne delajo, tako trebenje se vendar večkrat stori že med jelom in tako dolgo in grdo, da se skoraj ne more gledati in večkrat se zobje tako močno stružejo, da se ne more skoraj poslušati. Poprek je trebenje zobov med jelom grda navada. Tudi škripanje z zobmi ni prenašati.

2. Mlaskanje pri jelu in glasno srkanje pri pilu so tudi zlo grde navade in za vsak sluh zlo neugodne in bi se morale zatorej odvajati že taki pri otrokih.

3. Vohljanje, riganje, grdo in gosto plivanje posebno pri jelu, so tudi navade, ktere ne razveselijo preveč našega sluha, in bi se tudi morale odvajati.

## Politični ogled.

Na političnem nebu je začelo biti zadnje dni strašno soparno, kakor je navadno soparno v poletnih dnevih pred budim vremenom; in začele so se res tudi že vzdigovati hude megle na Francoskem in Pruskem.

Pruska prevzetnost spet hoče skaliti evropejski mir. V Berolinu se je namreč sklenolo, da se naj kraljevič Leopold postavi za kralja v Španiji, in se je zastran tega s Prim-om, ki ima zdaj besedo v Madridu, res vse že v red spravilo. — To je vendar strašno razdražilo Francoze, in francoski cesar Napoleon je rekel, da tega nikakor ne more pripustiti, in je pruski vladi naznanil, če ne odstopi od svojega namena, ji hoče napovedati vojsko. Da je to vse diplomate po celi Evropi na noge spravilo, se samo po sebi razumeva. Angleži, Italijani, Avstrijanci, vsi so se taki te stvari poprijeli in začeli mir delati, ker vse bi doletela strašna nesreča, če bi se res počela vojska med Prusi in Francozi, vsaka vlada bi namreč morala edni ali drugi stranki pomagati, in bi se na ta način morala v vojsko zaplesti, k vojskovanju pa je potrebno denarja, in tega nima nobena vlada.

V največšo zadrego bi gotovo prišla Italija, ker ona je